part of eex group

getbaltic

Prekybos Gamtinių Dujų Biržoje Reglamentas

2022-03-01
Vilnius

SUDERINTA:
Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos
2022 m. vasario 18 d. nutarimu Nr. O3E-232

PATVIRTINTA:
UAB GET Baltic valdybos
2022 m. vasario 23 d. Valdybos protokolu Nr. 2

Turinys

I skyrius. Bendrosios nuostatos **3**

Pirmasis skirsnis. Įvadas 3

Antrasis skirsnis. Reglamento paskirtis 3

Trečiasis skirsnis. Apibrėžimai ir sąvokos 4

II skyrius. Prekybos nuostatos **7**

Pirmasis skirsnis. Prekybos biržoje principai 7

Antrasis skirsnis. Dalyviai 8

Trečiasis skirsnis. Biržos prekybos produktai 9

Ketvirtasis skirsnis. Prekybos tvarkaraštis 9

Penktasis skirsnis. Pavedimų teikimas 10

Šeštasis skirsnis. Sandorių sudarymas 11

Septintasis skirsnis. EPS atnaujinimai, sutrikimai, prekybos klaidos 12

Aštuntasis skirsnis. Rinkos formuotojo veikimo biržoje principai 13

III skyrius. Atsiskaitymas **14**

Pirmasis skirsnis. Taikomi įkainiai 14

Antrasis skirsnis. Įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimas 14

Trečiasis skirsnis. Atsiskaitymo tvarka 16

IV skyrius. Šalių teisės, įsipareigojimai ir atsakomybės **17**

V skyrius. Prekybos biržoje priežiūra **18**

VI skyrius. Komunikacija ir informacijos skelbimas **19**

VII skyrius. Kitos sąlygos **20**

Pirmasis skirsnis. Nenugalimos jėgos aplinkybės *(force majeure)* 20

Antrasis skirsnis. Baigiamosios nuostatos 20

VIII skyrius. Ginčų sprendimas ir taikytina teisė **21**

© GET BALTIC – part of eex group

Prekybos Gamtinių Dujų Biržoje Reglamentas

Taikomas nuo 2022 m. kovo 1 d.

I skyrius
Bendrosios nuostatos

Pirmasis skirsnis
įvadas

1. UAB GET Baltic pagal Lietuvos Respublikos įstatymus įsteigta ir pagal gamtinių dujų biržos operatoriaus licenciją veikianti bendrovė, kuri organizuoja prekybą standartizuotais ilgalaikiais ir trumpalaikiais fiziniais gamtinių dujų produktais ir suteikia galimybę biržos dalyviams naudotis biržos elektronine prekybos sistema.

2. UAB GET Baltic suteikia galimybę įsigyti gamtines dujas prekybos aikštelėse esančiose Lietuvoje, bendroje Latvijos ir Estijos aikštelėje bei Suomijoje su fiziniu pristatymu.

3. UAB GET Baltic organizuodama prekybą biržos elektroninėje prekybos platformoje sudaro galimybę įsigyti gamtinių dujų produktus kartu su susietojo pajėgumų paskirstymo būdu priskirtais tarpvalstybiniais pajėgumais perdavimo sistemų sujungimo taškuose. Vykdant prekybą dienos prieš parą (angl. *day-ahead*) ir einamosios paros (angl. *within-day*) produktais pavedimai pirkti ir (ar) parduoti gamtines dujas atvaizduojami visose trijose prekybos aikštelėse: Lietuvoje, bendroje Latvijos ir Estijos prekybos aikštelėje bei Suomijoje.

Antrasis skirsnis
reglamento paskirtis

4. UAB GET Baltic prekybos gamtinių dujų biržoje reglamentas (toliau – Reglamentas) yra skirtas nustatyti UAB GET Baltic gamtinių dujų biržos veikimo principus ir prekybos Biržoje taisykles, pavedimų pirkti ir parduoti gamtines dujas pateikimo bei atsiskaitymo tvarką, Biržos dalyvių, jais ketinančių tapti asmenų ir Gamtinių dujų biržos operatoriaus teises ir pareigas veikiant Biržoje.

5. Šiuo Reglamentu vadovaujasi Gamtinių dujų biržos operatorius, Biržos dalyviais ketinantys tapti asmenys ir Biržos dalyviai (įskaitant Dalyvius turinčius Rinkos formuotojo statusą), perkantys ir (ar) parduodantys, ketinantys ateityje pirkti ir (ar) parduoti gamtines dujas Biržoje.

6. Reglamentas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 38 straipsnio 1 dalimi, atsižvelgiant į Europos Parlamento ir Tarybos 2011 m. spalio 25 d. reglamentą (EB) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (toliau – REMIT reglamentas), 2014 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas, 2015 m. balandžio 30 d. Komisijos reglamentu (ES) 2015/703, kuriuo nustatomas sistemų sąveikos ir duomenų mainų tinklo kodeksas ir 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentu (ES) 2017/459, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 984/2013, taip pat kitais tiesiogiai taikomais ES reglamentais ir aktualiomis direktyvomis, bei atitinkamai atsižvelgiant į perdavimo sistemos operatorių taisykles galiojančias prekybos aikštelėse.

7. Reglamentą parengė Gamtinių dujų biržos operatorius ir suderino su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba) atsižvelgiant į gamtinių dujų rinkos dalyvių veikiančių prekybos aikštelėse ir kitų priežiūrą vykdančių institucijų (nacionalinių reguliavimo institucijų) nuomonę , vadovaujantis taikomų teisės aktų nustatyta tvarka.

© GET BALTIC – part of eex group

Trečiasis skirsnis
Apibrėžimai ir sąvokos

8. Reglamente vartojamos sąvokos:

8.1. **Atsiskaitymas** – procesas, kuriam įvykus, viena šalis panaikina turimą piniginį įsipareigojimą kitai šaliai už suteiktas paslaugas bei Biržoje įsigytus ar parduotus produktus.

8.2. **Avansinis mokėjimas** (toliau – Avansas) – Biržos dalyvio iš anksto į Operatoriaus nurodytą sąskaitą pervedama piniginė suma, skirta atsiskaityti už įsigyjamus ar planuojamus įsigyti produktus Biržoje, Operatoriaus suteiktas paslaugas bei netesybų užskaitymui.

8.3. **Balansavimo sąlygos** – nuostatos, kurios numatytos Perdavimo sistemos operatoriaus ir Dalyvio sudarytoje gamtinių dujų perdavimo paslaugų sutartyje arba balansavimo sutartyje, dėl į perdavimo sistemą įleidžiamo ir iš perdavimo sistemos išleidžiamo gamtinių dujų kiekio išlyginimo.

8.4. **Banko garantija** – dokumentas, kuriuo bankas besąlygiškai įsipareigoja sumokėti garantijos gavėjui tam tikrą pinigų sumą pagal jo pirmą reikalavimą (angl. *First demand guarantee*).

8.5. **Biržos dalyvis** (toliau – Dalyvis) – asmuo turintis Dalyvio statusą, perkantis ir (ar) parduodantis produktus Biržoje šiame Reglamente nustatyta tvarka bei sąlygomis.

8.6. **Biržos paslaugų įkainiai** – su Taryba suderinti įkainiai už Biržos teikiamas paslaugas.

8.7. **Dalyvio identifikaciniai duomenys** (toliau – Identifikaciniai duomenys) – unikalūs kodai, reikalingi Dalyviams identifikuoti ir jų duomenų saugumui užtikrinti bei veiksmams Biržoje atlikti.

8.8. **Dalyvio statusas** – asmens sudariusio Dalyvio sutartį su Gamtinių dujų biržos operatoriumi ir įtraukto Dalyvių registrą, teisė, leidžianti Dalyviui prekiauti Biržoje, t. y. atlikti pirkimo ir (ar) pardavimo pavedimus bei sudaryti sandorius, naudotis kitomis Biržos teikiamomis galimybėmis, įgyjant teises ir prisiimant pareigas, numatytas šiame Reglamente.

8.9. **Dalyvių elgsenos monitoringas** – sistemingas stebėjimo procesas, apimantis Dalyvių veiksmų ir elgesio vertinimą, prekybos duomenų analizavimą.

8.10. **Dalyvių registras** – Operatoriaus interneto tinklalapyje www.getbaltic.com viešai publikuojamas Dalyvių sąrašas.

8.11. **Darbo diena** – bet kuri savaitės diena nuo pirmadienio iki penktadienio, kuomet dirba Lietuvos bankas (centrinis bankas).

8.12. **Dieninis sandoris** – dieninių sandorių rinkoje trumpalaikiais produktais sudarytas pirkimo arba pardavimo sandoris.

8.13. **Dieninių sandorių rinka** – rinka, kurioje yra prekiaujama trumpalaikiais produktais.

8.14. **Dienos prieš parą** (angl. *day-ahead*) **produktas** – Biržoje Dalyviams siūlomas būdas gamtines dujas įsigyti / parduoti viena diena prieš gamtinių dujų parą, kurią vyks gamtinių dujų fizinis pristatymas, kai susietojo pajėgumo paskirstymo būdu susietųjų pajėgumų skirstymo metu, esant laisviems pajėgumams pavedimas pirkti ir (ar) parduoti atvaizduojamas visose prekybos aikštelėse (Lietuvoje, bendroje Latvijos ir Estijos aikštelėje, Suomijoje), o nesant laisvų pajėgumų, šiuo produktu, prekiaujama tik toje prekybos aikštelėje, kurioje teikiamas pavedimas pirkti ir (ar) parduoti.

8.15. **Einamosios paros** (angl. *within-day*) **produktas** − Biržoje Dalyviams siūlomas būdas gamtines dujas įsigyti / parduoti einamosios gamtinių dujų paros, kurią vyksta gamtinių dujų fizinis pristatymas, metu , kai susietojo pajėgumo paskirstymo būdu susietųjų pajėgumų skirstymo metu, esant laisviems pajėgumams pavedimas pirkti ir (ar) parduoti atvaizduojamas visose prekybos aikštelėse (Lietuvoje, bendroje Latvijos ir Estijos aikštelėje, Suomijoje), o nesant laisvų pajėgumų, šiuo produktu, prekiaujama tik toje prekybos aikštelėje, kurioje teikiamas pavedimas pirkti ir (ar) parduoti

8.16. **Elektroninė prekybos sistema** (toliau – EPS) – sistema, susidedanti iš techninės, programinės bei ryšių įrangos, skirta prekybai Biržoje vykdyti.

© GET BALTIC – part of eex group

8.17. **EPS sutrikimas** – bet koks EPS sudarančios techninės, programinės ar ryšio įrangos gedimas ar netinkamas veikimas, dėl kurio EPS gali būti nepasiekiama arba apribojamos galimybės sklandžiai atlikti prekybos Biržoje operacijas ar kitus veiksmus.

8.18. **Gamtinių dujų birža** (toliau – Birža) – prekybos gamtinėmis dujomis sistema, organizuojama Operatoriaus, pagal šiame Reglamente nustatytas sąlygas ir tvarką.

8.19. **Gamtinių dujų biržos dalyvio sutartis** (toliau – Dalyvio sutartis) – Operatoriaus ir asmens, atitinkančio Reglamento 31 punkte nustatytus reikalavimus, sudarytas sandoris, suteikiantis asmeniui Dalyvio statusą.

8.20. **Gamtinių dujų biržos operatorius** (toliau – Operatorius) – gamtinių dujų biržos operatorius UAB GET Baltic, organizuojantis prekybą fiziniais gamtinių dujų produktais gamtinių dujų biržoje ir turintis šios veiklos licenciją.

8.21. **Gamtinių dujų pristatymo laikotarpis** (toliau – pristatymo laikotarpis) – vienos dujų paros periodas, kuris prasideda tos dienos 7.00 val. ir baigiasi kitos dienos 7.00 val. (žiemos laiku naudojamas EET (angl. *Eastern European Time*) laikas), vasaros laiku naudojamas EEST (angl. *Eastern European Summer Time*) laikas).

8.22. **Ilgalaikis produktas** – Biržoje prekiaujamas produktas, kurio pristatymo laikotarpių suma yra ne mažesnė nei vieno atitinkamo kalendorinio mėnesio dienų skaičius.

8.23. **Įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimo priemonė** (toliau – Užtikrinimo priemonė) – Dalyvio Operatoriaus naudai teikiamas užtikrinimas, skirtas užtikrinti Dalyvio esamų ir būsimų įsipareigojimų, kylančių iš pirkimo sandorių Biržoje, įvykdymą.

8.24. **Klaidingas sandoris** – įvykęs produkto pirkimas ar pardavimas Biržoje, neatitinkantis Dalyvio pavedime pateiktų kriterijų ir (ar) prieštaraujantis šio Reglamento nuostatoms.

8.25. **Laisvi pajėgumai** – nepaskirstyti tarpvalstybiniai (Lietuvos, bendros Latvijos ir Estijos zonos, Suomijos) gamtinių dujų perdavimo sistemų sujungimo taškų pajėgumai, kuriuos gamtinių dujų perdavimų sistemų operatoriai perdavė paskirstyti Operatoriui susietojo pajėgumų paskirstymo būdu.

8.26. **Mėnesinis sandoris** – mėnesinių sandorių rinkoje sudarytas pirkimo arba pardavimo sandoris, kurio pristatymo laikotarpis yra vienas kalendorinis mėnuo.

8.27. **Mėnesinių sandorių rinka** – rinka, kurioje prekiaujama ilgalaikiais produktais.

8.28. **Mokėjimų įskaitymo dokumentas** – Operatoriaus pateiktas dokumentas, kurio pagrindu nustatomas Dalyvio mokėtinų ir gautinų sumų skirtumas bei įvykdomas priešpriešinių mokėjimų užskaitymas tarp Operatoriaus ir Dalyvio.

8.29. **Nepertraukiamos prekybos metodas** (angl. *continuous trading method*) – prekybos metodas, kai Birža, gavusi naują pavedimą, iš karto patikrina ar yra kitas jį atitinkantis pavedimas tarp anksčiau gautų pavedimų ir, jei toks pavedimas atrandamas – iškarto įvykdomas sandoris, jei ne – pavedimas įrašomas į pavedimų sąrašą.

8.30. **Pavedimas** – pavedimas parduoti arba pavedimas pirkti.

8.31. **Pavedimas parduoti** – Dalyvio pateiktas nurodymas atlikti produkto pardavimą Biržoje.

8.32. **Pavedimas pirkti** – Dalyvio pateiktas nurodymas atlikti produkto pirkimą Biržoje.

8.33. **Pavedimo kaina** – eurais už MWh (megavatvalandę) išreikšta maksimali pirkimo ar minimali pardavimo kaina šimtųjų dalių tikslumu, už kurią Dalyvis siekia pirkti ar parduoti produktą, EPS nurodoma be PVM.

8.34. **Pavedimo kiekis** – energijos vienetais – MWh (megavatvalandėmis), vienetų tikslumu, išreikštas maksimalus produkto kiekis, kurį Dalyvis siekia įsigyti ar parduoti Biržoje.

8.35. **Pavedimo realizavimas** – baigtinis procesas, kuriuo, pagal Dalyvio pateiktą pavedimą, įvykdomas sandoris.

8.36. **Perdavimo sistemos operatorius** – asmuo, kaip apibrėžtas 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančios Direktyvą 2003/55/EB 2 straipsnio 4 punkte. Perdavimo sistemos operatoriaus sąvoka vartojama Reglamente

© GET BALTIC – part of eex group

reiškia visus keturis Lietuvos, bendroje Latvijos ir Estijos bei Suomijos prekybos zonose veikiančius gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorius kartu ir kiekvieną atskirai, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip.

8.37. **Prekybos Biržoje sesija** (toliau – Prekybos sesija) – laikotarpis, per kurį yra teikiami pavedimai bei vykdomi sandoriai.

8.38. **Produktas** – bet kokia priemonė, kuri nėra laikoma finansine priemone pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/65/ES 2014 m. gegužės 15 d. dėl finansinių priemonių rinkų, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 2002/92/EB ir Direktyva 2011/61/ES 1 priedo C skirsnį, ir kuri yra susijusi su įsigytų/parduotų gamtinių dujų fiziniu pristatymu, bei kuria yra prekiaujama Biržoje pagal pristatymo laikotarpį, taip pat aprašyta šiame Reglamente ir (ar) Biržos internetiniame tinklalapyje.

8.39. **Prekybos aikštelė** – Biržos prekybos vieta viename iš virtualių prekybos taškų: Lietuvoje, bendroje Latvijos ir Estijos zonoje arba Suomijoje, Reglamente gali reikšti visas kartu ir kiekvieną atskirai, jeigu aiškiai nenurodyta kitaip.

8.40. **Prekybos limitas** – eurais išreikštas apribojimas, ribojantis Dalyvio galimybę teikti pavedimus pirkti Biržoje.

8.41. **Prekybos sesijos rezultatai** – prekybos Biržoje rezultatai, kurių pagrindu gali būti teikiamos sąskaitos už parduotus ir (ar) nupirktus produktus, pateikiami prekybos dieną po prekybos sesijos uždarymo ir prekybos rezultatų ataskaitos suformavimo per Reglamente nustatytą terminą.

8.42. **Rinkos formuotojas** – biržos Dalyvis atitinkantis Reglamento 87 punkte nustatytus kriterijus, kuris pagal Rinkos formuotojo sutartį sudarytą su Operatoriumi prisiima įsipareigojimus teikti atitinkamo dydžio ir nustatytu periodiškumu pavedimus pirkti ir parduoti į EPS, siekdamas sudaryti sandorį ir palaikyti Biržos likvidumą.

8.43. **Rinkos formuotojo sutartis** – rašytinis susitarimas tarp Rinkos formuotojo ir Operatoriaus, kuriuo nustatomos Rinkos formuotojo ir Operatoriaus teisės ir pareigos, pavedimų pirkti ir parduoti tvarka vykdant Rinkos formuotojo funkcijas, atsiskaitymo tvarka, Produktai, kuriems taikomos Rinkos formuotojo funkcijos ir kitos Rinkos formuotojo veikimo sąlygos. Rinkos formuotojo sutarties forma yra skelbiama Operatoriaus tinklalapyje.

8.44. **Sandorio vertė** – piniginės išraiškos suma, išreikšta – eurais, apskaičiuota kaip sandorio produkto kiekio ir kainos sandauga, įskaičiuojant gamtinių dujų transportavimo kainą (jei taikoma).

8.45. **Sandoris –** vienas ar daugiau suderintų pavedimų, dėl produkto įsigijimo ir pardavimo Reglamente nustatyta tvarka.

8.46. **Suderinti pavedimai** – visi pavedimai pirkti ir parduoti, suderinti pagal nepertraukiamos prekybos derinimo algoritmą;

8.47. **Susietojo pajėgumų paskirstymo būdas** (angl. *Implicit Capacity Allocation Method*) – pajėgumų paskirstymo metodas, kai Dalyvio gamtinių dujų biržoje įsigytam gamtinių dujų kiekiui kartu priskiriami ir laisvi pajėgumai sujungimo taškuose tarp Lietuvos ir bendros Latvijos ir Estijos zonos bei bendros Latvijos ir Estijos zonos ir Suomijos gamtinių dujų perdavimo sistemų, kurių priskyrimą per Biržą organizuoja Operatorius.

8.48. **Susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpis** – laikotarpis, kurio metu Operatorius organizuoja laisvųjų pajėgumų skirstymą per Biržą.

8.49. **Trumpalaikis produktas** – Biržoje prekiaujamas produktas, kuris turi būti įvykdomas per pristatymo laikotarpį.

8.50. **Viešai neatskleista informacija** – informacija, kaip apibrėžta REMIT reglamento 2 straipsnio 1 punkte.

9. Kitos Reglamente vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip nurodyta Reglamento 6 punkte išvardintuose teisės aktuose.

© GET BALTIC – part of eex group

II skyrius
Prekybos nuostatos

Pirmasis skirsnis
Prekybos biržoje principai

10. Dalyviai Biržoje teikia pavedimus pirkti ir (ar) parduoti produktus, kuriais prekiaujama Biržoje. Susiformavus atitinkamai Dalyvių pavedimų porai, įvyksta sandoris.

11. Prekyba Biržoje vyksta nepertraukiamos prekybos metodu.

12. Prekiauti Biržoje gali tik Dalyvio statusą turintys asmenys.

13. Biržoje veikia vienas ar keli Rinkos formuotojai, atliekantys Rinkos formuotojo funkcijas pagal sudarytą Rinkos formuotojo sutartį.

14. Pavedimai pirkti ir (ar) parduoti teikiami anonimiškai, tai reiškia, kad Dalyviams nėra teikiama ir negali būti prieinama informacija apie su juo sandorį Biržoje sudariusį kitą Dalyvį.

15. Dalyvių teikiami pavedimai apibrėžiami pavedimo rūšies (dalinio ar pilno įvykdymo), produkto pavadinimo (pagal pristatymo laikotarpį), kainos ir kiekio kriterijais.

16. Pavedimai teikiami naudojantis Operatoriaus valdoma EPS.

17. Pavedimus pirkti ir (ar) parduoti gali teikti visi Dalyviai.

18. Pavedimai teikiami tik toje prekybos aikštelėje, su kurios perdavimo sistemos operatoriumi, Dalyvis turi sudaręs galiojančią sutartį, kurioje yra nustatytos balansavimo sąlygos.

19. Pasirinkus dienos prieš parą ir (ar) einamosios paros produktą, pavedimas pirkti ir (ar) parduoti susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu atvaizduojamas visose prekybos aikštelėse atsižvelgiant į sujungimo taškuose esančius laisvus pajėgumus.

20. Biržoje galima parduoti tik tokį produkto kiekį, kurį Dalyvis yra teisėtai įsigijęs ir kuriuo gali nevaržomai disponuoti. Už šio reikalavimo tinkamą vykdymą yra atsakingas Dalyvis, prisiimdamas visas neigiamas teisines pasekmes, kurias gali sukelti šio reikalavimo nevykdymas (įskaitant pareigą atlyginti kitiems asmenims dėl tokio pažeidimo padarytus nuostolius).

21. Išlaikant Dalyvių anonimiškumą, pateiktų pavedimų duomenys EPS yra matomi visiems Dalyviams pagal pasirinktą prekybos aikštelę iki tol, kol įvyksta sandoris, išskyrus dienos prieš parą ir einamosios paros produktus, kurie susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu esant laisviems pajėgumams atvaizduojami visiems Dalyviams, visose Biržos prekybos aikštelėse.

22. Prekyba vyksta Prekybos sesijos metu:

22.1. Dieninių sandorių rinkoje – 7 dienas per savaitę, 24 valandas per parą, pristatymo laikotarpių prekybos valandomis:

22.1.1. einamosios paros – nuo 7:00 val. iki 5:30 val.;

22.1.2. dienos prieš parą – nuo 7:00 val. iki 7:00 val.;

22.1.3. artimiausių ateities parų (iki 30 artimiausių ateities parų, kaip nurodyta 42.3 papunktyje) – nuo 7:00 val. iki 7:00 val.;

22.2. Mėnesinių sandorių rinkoje – (iki 12 artimiausių ateities mėnesių) 7 dienas per savaitę, nuo 9:00 val. iki 16:00 val.

23. Biržoje žiemos laiku naudojamas EET (angl. *Eastern European Time*) laikas, vasaros laiku naudojamas EEST (angl. *Eastern European Summer Time*) laikas.

24. Prekybos produktais vieta yra virtualus prekybos taškas, kurį nustato – perdavimo sistemos operatorius. Dienos prieš parą ir einamosios paros produktai susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu, esant laisviems pajėgumams, yra atvaizduojami visų prekybos aikštelių virtualiuose prekybos taškuose.

25. Dalyvis iš perdavimo sistemos operatoriaus privalo įsigyti pakankamus perdavimo sistemos pajėgumus įsigytam / parduotam produkto kiekiui transportuoti.

26. Perdavimo sistemos operatorius, prieš prasidedant susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiui, perduoda Operatoriui informaciją apie susietojo pajėgumų paskirstymo būdu paskirstytinų laisvų pajėgumų kiekį. Susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiai yra skelbiami Operatoriaus tinklapyje.

© GET BALTIC – part of eex group

27. Susietojo pajėgumų paskirstymo būdu laisvus pajėgumus skirsto Operatorius susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu. Informaciją apie susietojo pajėgumų paskirstymo būdu paskirstomą laisvą pajėgumų kiekį Operatorius realiu laiku skelbia per EPS.

28. Operatorius atnaujina informaciją apie susietojo pajėgumų paskirstymo būdu paskirstytus laisvus pajėgumus, kai:

28.1. bet kurioje iš prekybos aikštelių įvyksta dienos prieš parą ir (ar) einamosios paros produkto sandoris ir yra priskiriami atitinkami laisvi pajėgumai ar jų dalis;

28.2. perdavimo sistemos operatorius pateikia Operatoriui atnaujintą informaciją apie laisvų perdavimo pajėgumų kiekį, dėl ko laisvų pajėgumų sumažėja ar jų visai nelieka.

29. Operatorius, informaciją apie virtualiame prekybos taške parduotus ir (ar) nupirktus dujų kiekius bei susietojo pajėgumų paskirstymo būdu paskirstytus perdavimo pajėgumus, perdavimo sistemos operatoriui, pateikia ne rečiau kaip kas valandą.

Antrasis skirsnis
Dalyviai

30. Dalyvio statusas gali būti suteiktas asmeniui, atitinkančiam Reglamente nustatytus reikalavimus ir pasirašiusiam su Operatoriumi Dalyvio sutartį, kurios forma yra skelbiama viešai Operatoriaus interneto tinklalapyje.

31. Asmuo, ketinantis tapti Dalyviu (toliau – Asmuo), privalo:

31.1. pateikti užpildytą prašymo dėl Dalyvio statuso suteikimo (toliau – Prašymas) formą, skelbiamą Operatoriaus interneto tinklalapyje;

31.2. pateikti Valstybės įmonės Registrų centro ar kitos įgaliotos įstaigos išduotą juridinių asmenų registro pagrindinių duomenų išrašą apie Asmenį (taikoma tik juridiniams asmenims), išduotą ne anksčiau kaip 60 dienų iki prašymo dėl Dalyvio statuso suteikimo pateikimo dienos;

31.3. pateikti įkainių plano pasirinkimo formą, skelbiamą Operatoriaus interneto tinklalapyje;

31.4. pateikti galiojančią sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, kurioje privalo būti nustatytos balansavimo sąlygos;

31.5. pateikti informaciją apie Dalyvio darbuotojus ar kitus įgaliotus asmenis, vykdysiančius prekybą ar atliksiančius kitus veiksmus Dalyvio vardu Biržoje (toliau – Atstovas), susipažinusius su Reglamentu;

32. Operatorius turi teisę prašyti Asmens pateikti ir kitus papildomus dokumentus, nei numatyta Reglamento 31 punkte, jei tai reikalinga sprendimui dėl Dalyvio statuso suteikimo priimti.

33. Dalyvis privalo nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas informuoti raštu Operatorių apie bet kokį Reglamento 31.4 ir 31.5 papunkčiuose nustatytos informacijos ir Dalyvio rekvizitų (pavadinimo, juridinio asmens kodo, pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) kodo pasikeitimą ar PVM mokesčio statuso pasikeitimą, buveinės adreso, atsiskaitomosios sąskaitos, kontaktinių telefono numerių ar el. pašto) pasikeitimą.

34. Asmens informacija Operatoriui gali būti teikiama anglų arba lietuvių kalbomis.

35. Gavęs Prašymą, Operatorius ne vėliau kaip per 10 (dešimt) darbo dienų nuo visų reikalingų pateikti dokumentų gavimo dienos priima motyvuotą sprendimą dėl atitikimo reikalavimams dėl Dalyvio statuso suteikimo ir el. paštu informuoja asmenį pateikusį Prašymą. Jeigu Operatorius nustato pagrindų dėl kurių Asmuo neatitinka Dalyvio statuso suteikimui keliamų reikalavimų ir atsisako sudaryti Dalyvio sutartį, tuomet Operatorius nurodo teisinį atmetimo pagrindą. Jeigu priimamas sprendimas, kad Asmuo atitinka reikalavimus keliamus Dalyvio statuso įgijimui, Operatorius el. paštu išsiunčia Asmeniui Dalyvio sutarties projektą.

36. Asmuo įgyja Dalyvio statusą pasirašius Dalyvio sutartį ir Operatoriui įtraukus Asmenį į Dalyvių registrą. Operatorius privalo įtraukti Asmenį į Dalyvių registrą bei paskelbti informaciją viešai Operatoriaus interneto tinklalapyje ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas po Dalyvio sutarties pasirašymo dienos.

37. Operatorius suteikia Dalyviui Identifikacinius duomenis Dalyvio statuso Asmeniui suteikimo dieną.

38. Dalyvio statusas gali būti apribotas (apribota galimybė teikti pavedimus Biržoje) ar panaikintas (vienašališkai nutraukiama Dalyvio sutartis, nesilaikant 179 punkto reikalavimų) Operatoriaus sprendimu, jeigu:

© GET BALTIC – part of eex group

38.1. Paaiškėja, jog Dalyvis Operatoriui yra pateikęs klaidingą ar melagingą informaciją;

38.2. Dalyvis nevykdo ar netinkamai vykdo pagal sudarytus sandorius prisiimtus įsipareigojimus prieš Operatorių;

38.3. Dalyvis piktnaudžiauja bei manipuliuoja rinka ir (ar) vykdo kitus neteisėtus veiksmus rinkos atžvilgiu draudžiamus REMIT reglamentu;

38.4. Perdavimo sistemos operatorius praneša, kad Dalyvis nevykdo su perdavimo sistemos operatoriumi sudaryta sutartimi, prisiimtų įsipareigojimų perdavimo sistemos operatoriui ir pateikia šį faktą pagrindžiančius duomenis;

38.5. Perdavimo sistemos operatorius informuoja, kad su Dalyviu yra nutraukta sutartis, kurioje nustatytos balansavimo sąlygos.

38.6. Dalyviui iškeliama bankroto ar restruktūrizavimo byla arba dalyvis įgyja likviduojamos įmonės statusą;

39. Jei Operatorius priėmė sprendimą apriboti Dalyvio statusą pagal Reglamento 38 punktą, Dalyvio statusas gali būti atnaujintas remiantis Reglamento 178 punktu.

40. Jei Operatorius priėmė sprendimą panaikinti Dalyvio statusą pagal Reglamento 38 punktą, toks Asmuo, norėdamas tapti Dalyviu, privalo iš naujo kreiptis į Operatorių dėl Dalyvio statuso suteikimo, kaip tai numatyta Reglamento 31 punkte ir sumokėti pirminės registracijos įkainį. Jeigu Operatorius Dalyvio statusą panaikinta pagal Reglamento 38.1, 38.2, 38.4–38.6 papunkčius, pakartotinai Dalyvio statusas, esant Asmens prašymui, gali būti suteiktas tik išnykus aplinkybėms ar (ir) pasibaigus Dalyvio statuso panaikinimo pagrindams. Operatorius, atsižvelgdamas į atliktą pažeidimą, gali priimti sprendimą Asmeniui, kuriam buvo panaikintas Dalyvio statusas pagal Reglamento 38 punktą, Dalyvio statuso suteikimą atidėti iki 6 mėnesių.

41. Jei Dalyvio Atstovas nesilaiko Reglamento nuostatų, Operatorius, pateikus argumentuotą reikalavimą, gali pareikalauti Dalyvio pakeisti Atstovą. Už šio reikalavimo nevykdymą Dalyviui gali būti taikomos Reglamento 176 punkte numatytos sankcijos.

Trečiasis skirsnis
Biržos prekybos produktai

42. Biržoje yra prekiaujama šiais produktais, skirstomais pagal pristatymo laikotarpį:

42.1. einamosios paros;

42.2. dienos prieš parą;

42.3. artimiausių ateities parų (konkretus parų skaičius, kuris negali būti ilgesnis nei 30 artimiausių ateities parų, nurodomas Operatoriaus tinklalapyje);

42.4. mėnesio.

43. Biržos operatorius turi teisę pasiūlyti ir kitus produktus nenurodytus Reglamento 42 punkte. Apie naują siūlomą produktą Operatorius privalo informuoti Dalyvius ir Tarybą paskelbdamas naujo produkto aprašymą Operatoriaus interneto tinklalapyje ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų prieš pradedant prekiauti naujai siūlomu produktu.

Ketvirtasis skirsnis
Prekybos tvarkaraštis

44. Prekyba Biržoje vyksta kiekvieną dieną Prekybos sesijos metu.

45. Operatorius gali paskelbti tam tikras valandas ne prekybos Biržoje valandomis, šiomis valandomis prekyba Biržoje būtų neorganizuojama. Operatorius apie tai raštu informuoja Dalyvius ir paskelbia Operatoriaus interneto tinklalapyje.

© GET BALTIC – part of eex group

46. Operatorius kartą per metus, ne vėliau kaip iki kiekvienų einamųjų metų gruodžio 20 d. Operatoriaus interneto tinklalapyje, skelbia prekybos biržoje tvarkaraštį, kuriame pateikia informaciją apie planuojamas ne prekybos Biržoje valandas, ateinantiems kalendoriniams metams.

47. Prekybos tvarkaraštis gali būti keičiamas ir atnaujinamas ne vėliau kaip 5 (penkios) darbo dienos iki numatomos ne prekybos Biržoje valandos pradžios.

48. Operatorius, išimtiniais atvejais, pasilieka teisę neplanuotas ne prekybos Biržoje valandas paskelbti nesilaikant 46 ir 47 punkte nurodytų terminų, apie tai nedelsiant informuojant Dalyvius ir paskelbiant Operatoriaus interneto tinklapyje.

49. Operatorius pasilieka teisę keisti prekybos sesijos laiką, ne vėliau kaip prieš 5 (penkias) darbo dienas apie tai raštu informavęs Dalyvius ir paskelbęs interneto tinklalapyje.

Penktasis skirsnis
Pavedimų teikimas

50. Pavedimai teikiami per EPS. Prie EPS prisijungiama per Operatoriaus interneto tinklalapį.

51. Dalyvis, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi, kurioje yra nustatytos balansavimo sąlygos, su daugiau kaip vienu perdavimo sistemos operatoriumi, prieš pateikdamas pavedimą, turi pasirinkti prekybos aikštelę į kurią jis norės pateikti pavedimą.

52. Pavedime pirkti nurodomas pageidaujamas įsigyti konkretaus pristatymo laikotarpio produktas, pavedimo kiekis bei pavedimo kaina.

53. Pavedime parduoti nurodomas pageidaujamas parduoti konkretaus pristatymo laikotarpio produktas, pavedimo kiekis bei pavedimo kaina.

54. Pavedimas laikomas gautu, kai jis yra įregistruojamas EPS.

55. Dalyvis, prekybos sesijos metu turi teisę koreguoti ar atšaukti pateiktą pavedimą, jeigu teiktu pavedimu dar nėra sudarytas sandoris, ar nerealizuotą pavedimo dalį.

56. Dalyvis turi teisę atšaukti pateiktą pavedimą, jeigu teiktu pavedimu dar nėra sudarytas sandoris, ar nerealizuotą pavedimo dalį, net ir ne prekybos sesijos metu, t. y. prieš ją ar po jos.

57. Dalyvis turi teisę teikti daugiau nei vieną skirtingų ar tų pačių kriterijų pavedimą. Pavedimai gali būti (rūšys):

57.1. Dalinio įvykdymo, tai pavedimai, kuriuose pagrindiniu sandorių įvykdymo kriterijumi yra laikoma kaina, o pavedimas gali būti įvykdytas pilnai arba iš dalies;

57.2. Pilno įvykdymo, tai pavedimai, kuriuose pagrindiniais sandorių įvykdymo kriterijais yra laikomi kiekis ir kaina, o pavedimas gali būti įvykdytas tik pilnai (visas arba nieko).

58. Jeigu pagal pateiktą pavedimą sandoris nėra įvykdomas arba (ir) lieka nerealizuota pavedimo dalis (galioja tik dalinio įvykdymo pavedimams), toks pavedimas lieka galioti tol kol bus galimybė sudaryti sandorį, arba jis pakoreguojamas ar atšaukiamas Dalyvio ar Operatoriaus, 59 punkte numatytu atveju.

59. Jei pateiktas pavedimas nėra realizuojamas per produkto pristatymo laikotarpį, kuriam buvo teiktas pavedimas, toks pavedimas yra automatiškai atšaukiamas.

60. Operatorius pasilieka teisę vienašališkai atšaukti Dalyvio pateiktus ir dar nerealizuotus pavedimus esant Reglamento 38 punkte nurodytoms aplinkybėms.

61. Pateikto pavedimo dienos prieš parą ir (ar) einamosios paros produktui, kiekio atvaizdavimas kitose nei pateiktas pavedimas prekybos aikštelėse priklauso nuo susietųjų pajėgumų skirstymo laikotarpio ir nuo laisvų pajėgumų kiekio. Jei susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu bendras visų pavedimų kiekis viršija laisvus pajėgumus, kitose nei pateiktas pavedimas prekybos aikštelėse atsižvelgiant į pateikto pavedimo rūšį bus rodomi tik geriausios kainos, t. y. didžiausios pirkimo ir mažiausios pardavimo kainos, pavedimai, iki suminio kiekio, lygaus laisviems pajėgumams.

© GET BALTIC – part of eex group

62. Jeigu dalinio įvykdymo pavedimui laisvų pajėgumų užtenka tik dalies pavedimo įvykdymui kitose nei pateiktas pavedimas prekybos aikštelėse, sandoris yra įvykdomas tai pavedimo daliai, kiek yra laisvų pajėgumų.

63. Dienos prieš parą ir (ar) einamosios paros produktams pateikti pardavimo pavedimai, susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu esant laisvųjų pajėgumų, kitose prekybos aikštelėse yra atvaizduojami pridėjus gamtinių dujų transportavimo kainą tarp prekybos aikštelės, kurioje pateiktas pavedimas, ir kitų prekybos aikštelių, o pirkimo pavedimai, susietųjų pajėgumų paskirstymo laikotarpiu esant laisvųjų pajėgumų, kitose prekybos aikštelėse atvaizduojami atėmus gamtinių dujų transportavimo kainą tarp prekybos aikštelės, kurioje pateiktas pavedimas, ir kitų prekybos aikštelių.

Šeštasis skirsnis
Sandorių sudarymas

64. Prekybos sesijos metu visi pavedimai pirkti ir parduoti patenka į EPS, kur sudarinėjami sandoriai.

65. Sandoris įvykdomas, kai yra tenkinamos šios sąlygos:

65.1. Jei pavedimas yra dalinio įvykdymo rūšies, sandorio įvykdymo kriterijus yra kaina − pavedimo parduoti ir pavedimo pirkti konkretaus pristatymo laikotarpio produktai sutampa, o pavedimo parduoti kaina yra mažesnė ar lygi pavedimo pirkti kainai. Jei Dalyvio pateiktas pavedimas realizuojamas dalinai, likusi pavedimo dalis lieka galioti iki pavedimas bus pilnai įvykdytas, arba kol baigsis jo galiojimo terminas, pakoreguotas ar atšauktas;

65.2. Jei pavedimas yra pilno įvykdymo rūšies, sandorių įvykdymo kriterijai yra kiekis ir kaina. Pilno įvykdymo pavedimo pirkti atveju, sandoris įvykdomas, jei pavedimo parduoti kiekis yra didesnis (kai pardavimo pavedimas yra dalinio įvykdymo rūšies), arba lygus pirkimo pavedimo kiekiui ir pardavimo pavedimo kaina yra mažesnė arba lygi pirkimo pavedimo kainai. Pilno įvykdymo pavedimo parduoti atveju, sandoris įvykdomas, jei pavedimo pirkti kiekis yra didesnis (kai pirkimo pavedimas yra dalinio įvykdymo) arba lygus pavedimo parduoti kiekiui ir pavedimo pirkti kaina yra didesnė arba lygi pardavimo pavedimo kainai.

66. Dalyvių pavedimai pirkti pavedimų sąraše išdėstomi kainos mažėjimo tvarka, o pavedimai parduoti – kainos didėjimo tvarka. Prioriteto tvarka suderinami didžiausios kainos pavedimai pirkti ir mažiausios kainos pavedimai parduoti. Jei tos pačios rūšies pavedimų kainos yra vienodos, tai prioriteto tvarka realizuojami anksčiau pateikti pavedimai.

67. Kiekvieno sandorio Biržoje kaina nustatoma pagal anksčiau pateikto pavedimo pirkti ar parduoti kainą. Sandorio kaina lygi realizuoto pavedimo parduoti kainai, jei pavedimas parduoti buvo pateiktas anksčiau nei pavedimas pirkti, arba sandorio kaina lygi realizuoto pavedimo pirkti kainai, jei pavedimas pirkti buvo pateiktas anksčiau nei pavedimas parduoti.

68. Sandoris negali būti įvykdomas, jei abi Sandorio šalys yra tas pats Dalyvis.

69. Esant Reglamento 38 punkte numatytoms aplinkybėms, Operatorius pasilieka teisę vienašališkai ir ne teismo tvarka panaikinti Dalyvio sudarytus sandorius, apie tai informuodamas sandorio šalis bei perdavimo sistemos operatorių (tuo atveju, jei perdavimo sistemos operatoriui jau buvo pateikta panaikinamo sandorio informacija), atskiru pranešimu, prie kurio pridedamas motyvuotas Operatoriaus sprendimas. Dalyvio sudaryti sandoriai panaikinami vadovaujantis šiais principais:

69.1. Esant 38.3–38.4 papunkčiuose numatytiems atvejams, Operatorius, vertindamas Dalyvio padaryto pažeidimo sudėtingumą, gali panaikinti visus Dalyvio sudarytus sandorius ateities laikotarpiams, kuriais Dalyvis perka ir (ar) parduoda produktus Biržoje, kurių pristatymo laikotarpis yra vėlesnis nei data, kurią buvo priimtas Operatoriaus sprendimas pritaikyti 38 ir 176 punktuose numatytas sankcijas.

69.2. Operatorius panaikina visus Dalyvio sudarytus sandorius ateities laikotarpiams, kuriais Dalyvis perka ir (ar) parduoda produktus Biržoje, kurių pristatymo laikotarpis yra vėlesnis nei data nuo kurios perdavimo sistemos operatorius nutraukia su Dalyviu sudarytą sutartį, kurioje numatytos balansavimo sąlygos, kaip tai numatyta 38.5 papunktyje.

© GET BALTIC – part of eex group

69.3. Operatorius panaikina visus Dalyvio sudarytus sandorius ateities laikotarpiams, kuriais Dalyvis perka ir (ar) parduoda produktus Biržoje, kurių pristatymo laikotarpis yra vėlesnis nei data nuo kurios Dalyviui iškeliama bankroto byla arba dalyvis įgyja likviduojamos įmonės statusą, kaip tai numatyta 38.6 papunktyje.

Septintasis skirsnis
EPS atnaujinimai, sutrikimai, prekybos klaidos

70. Operatorius Prekybos tvarkaraštyje numatytomis ne prekybos Biržoje valandomis atlieka planuotus EPS atnaujinimo darbus.

71. Operatorius neplanuotus EPS atnaujinimo darbus gali atlikti ir kitomis dienomis ir (arba) valandomis nei numatyta Prekybos tvarkaraštyje, apie tai kaip galima anksčiau pranešdamas Dalyviams el. paštu ir paskelbiant informaciją Operatoriaus interneto tinklalapyje.

72. Esant EPS sutrikimams, Operatorius turi teisę sustabdyti prekybą Biržoje. Operatorius turi rasti tinkamiausią sprendimą susidariusiai situacijai išspręsti, priklausomai nuo EPS sutrikimo lygio. Visais EPS sutrikimo atvejais Operatorius el. paštu informuoja Dalyvius iš karto, kai sutrikimas buvo pastebėtas.

73. Operatorius tiek pabaigęs neplaninius EPS atnaujinimo darbus, tiek likvidavęs EPS sutrikimus ir atstačius EPS veiklą, apie tai informuoja Dalyvius el. paštu bei informaciniu pranešimu Operatoriaus interneto tinklalapyje.

74. Jei dėl sutrikusio EPS veikimo į Biržą buvo pateiktas akivaizdžiai klaidingas pavedimas ir jo pagrindu įvyko klaidingas sandoris, Dalyvis privalo nedelsiant apie tai informuoti Operatorių.

75. Jei dėl sutrikusio EPS veikimo ar kitų svarių priežasčių Biržoje buvo pateiktas akivaizdžiai klaidingas pavedimas ir dėl to įvykdytas klaidingas sandoris, Operatorius turi teisę tokį sandorį vienašališkai panaikinti. Apie Operatoriaus priimtą sprendimą panaikinti sandorį sandorio šalys bei perdavimo sistemos operatorius (tuo atveju, jei perdavimo sistemos operatoriui jau buvo pateikta naikinamo sandorio informacija) yra informuojami atskiru pranešimu, prie kurio pridedamas motyvuotas Operatoriaus sprendimas.

76. Dalyviui padarius klaidą teikiant pavedimą ir įvykdžius netinkamą sandorį (dėl netinkamos kainos, kiekio ar kitų parametrų nurodymo, teikiant pavedimą), jis gali būti panaikintas Operatoriaus sprendimu tik gavus Dalyvio prašymą bei Dalyvio, esančio kita sandorio šalimi, sutikimą.

77. Dalyvis teikdamas prašymą atšaukti sudarytą sandorį dėl padarytos klaidos teikiant pavedimą privalo pateikti užpildytą Operatoriaus interneto tinklalapyje skelbiamą sandorio atšaukimo formą.

78. Sandorio atšaukimo formą, kaip prašymą atšaukti dėl klaidos teikiant pavedimą sudarytą sandorį, gali pateikti bet kuris Dalyvio įgaliotas asmuo veikti Biržoje, kuriam Dalyvis yra suteikęs teisę teikti pavedimus.

79. Rašytinis prašymas atšaukti sandorį sudarytą dėl Dalyvio klaidos, pagal Reglamento 76 papunktį, turi būti pateiktas:

79.1. ne vėliau kaip per 15 (penkiolika) minučių nuo klaidingo sandorio sudarymo laiko;

79.2. produktams, kuriais prekiaujama kartu su susietųjų pajėgumų būdu paskirstomais pajėgumais, per 15 (penkiolika) minučių nuo klaidingo sandorio sudarymo laiko, bet ne mažiau kaip likus 15 (penkiolikai) minučių iki einamosios valandos pabaigos.

80. Operatorius gavęs Dalyvio prašymą atšaukti klaidingai sudarytą sandorį, kreipiasi į Dalyvį esantį kita sandorio šalimi telefonu ir raštu, su prašymu patvirtinti sutikimą arba nesutikimą atšaukti sandorį.

81. Dalyvis, esantis kita sandorio šalimi, dėl kito Dalyvio klaidos teikiant pavedimą sudarytam sandoriui, sutikimą dėl sandorio atšaukimo išreiškia el. paštu. Sutikimą gali išreikšti bet kuris Dalyvio įgaliotas asmuo veikti Biržoje, kuriam Dalyvis yra suteikęs teisę teikti pavedimus.

82. Operatorius pasilieka teisę atsisakyti atšaukti sandorį neatsižvelgiant į tinkamai įvykdytas 76, 77, 79 punktų sąlygas, jeigu dėl techninių ar operacinių priežasčių nėra įmanoma tinkamai įvykdyti sandorio atšaukimo.

© GET BALTIC – part of eex group

83. Operatorius atšaukęs klaidingą Dalyvio sandorį ar klaidingą sandorį sudarytą dėl EPS sutrikimų, apie tai raštu informuoja abi sandorio šalis bei apie panaikintą sandorį paskelbia Operatoriaus internetiniame tinklapyje laikantis anonimiškumo principo.

84. Už klaidingo sandorio panaikinimą dėl Reglamento 76 punkte išvardintų aplinkybių, Dalyviui, pateikusiam rašytinį prašymą, yra taikomas sandorio atšaukimo įkainis, kuris yra nustatomas Operatoriaus Valdybos sprendimu, įvertinus sandorio atšaukimo sąnaudas ir yra skelbiamas Operatoriaus interneto tinklapyje likus ne mažiau kaip 3 (trys) darbo dienoms iki įsigaliojimo dienos.

85. Operatorius neatsako ir neatlygina jokių tiesioginių ir (ar) netiesioginių nuostolių, kuriuos Dalyviai ar kiti asmenys patyrė dėl II skyriaus, septintame skirsnyje nurodytų aplinkybių atsiradimo, išskyrus atvejus, kai šios aplinkybės atsirado dėl Operatoriaus kaltės ar didelio nerūpestingumo.

Aštuntasis skirsnis
Rinkos formuotojo veikimo biržoje principai

86. Rinkos formuotojo funkcijas atlieka Biržos dalyvis, kuriam Operatoriaus kolegialaus valdymo organo sprendimu buvo suteiktas Rinkos formuotojo statusas ir kuris pagal sudarytą Rinkos formuotojo sutartį privalo reguliariai EPS teikti pirkimo ir pardavimo pavedimus Rinkos formuotojo sutartyje numatytiems produktams, siekiant palaikyti atitinkamų produktų likvidumą.

87. Rinkos formuotojo statusas gali būti suteiktas Operatoriui individualiai ir nediskriminuojančiais pagrindais įvertinus Dalyvio siekiančio įgyti Rinkos formuotojo statusą galimybes vykdyti Rinkos formuotojo funkcijas, vadovaujantis šiais kriterijais:

87.1. Dalyvio atstovų, vykdysiančių prekybą bei atliksiančių kitus veiksmus Biržoje, skaičius,

87.2. praėjusiais bei einamaisiais kalendoriniais metais Biržoje ir dvišalių sutarčių pagrindu gamtinių dujų rinkoje parduotas ir įsigytas gamtinių dujų kiekis,

87.3. įsipareigojimų prekių ar paslaugų tiekėjams vykdymas ir kitos finansinę riziką sąlygojančios aplinkybės.

88. Operatoriaus kolegialaus valdymo organo sprendimu, ne vėliau kaip per 20 (dvidešimt) darbo dienų nuo Reglamento 87 punkte nurodyto prašymo ir išvardintų kriterijų įvertinimo dienos, yra priimamas motyvuotas sprendimas dėl Rinkos formuotojo statuso suteikimo. Jeigu Operatoriaus kolegialaus valdymo organas atsisako suteikti Rinkos formuotojo statusą, Operatorius el. paštu nurodo atmetimo pagrindą. Jeigu priimamas sprendimas suteikti Rinkos formuotojo statusą, Operatorius el. paštu išsiunčia Dalyviui Rinkos formuotojo sutarties projektą.

89. Dalyviui Rinkos formuotojo statusas yra suteikiamas pasirašius Rinkos formuotojo sutartį. Rinkos formuotojas pradeda vykdyti Rinkos formuotojo funkcijas nuo Rinkos formuotojo sutartyje sutarto termino ir šias funkcijas atlieka visą Rinkos formuotojo sutarties galiojimo terminą nustatytomis sąlygomis ir tvarka.

90. Rinkos formuotojo teikiami pavedimai, nurodyti Reglamento 86 punkte, privalo atitikti Reglamento nuostatas ir sąlygas nustatytas Rinkos formuotojo sutartyje (produkto pirkimo ir pardavimo kiekis, pavedimų teikimo pirkti ir parduoti periodiškumas, maksimalus galimas pirkimo ir pardavimo pavedimų kainų skirtumas ir kt.).

91. Už atliekamas Rinkos formuotojo funkcijas Operatorius gali pritaikyti Rinkos formuotojui atitinkamą nuolaidą Operatoriaus taikomiems įkainiams, nurodytą Rinkos formuotojo sutartyje ar kitas skatinamąsias priemones. Rinkos formuotojui taikomos nuolaidos dydis priklauso nuo Rinkos formuotojo sutartyje įtvirtinto maksimalaus pirkimo ir pardavimo pavedimų kainų skirtumo ir yra apskaičiuojamas proporcingai pasirinktam maksimaliam kainų skirtumui (t. y. kuo maksimalus kainų skirtumas tarp pirkimo ir pardavimo pavedimų yra mažesnis, tuo Operatoriaus pritaikoma nuolaida yra didesnė). Nuolaidos Rinkos formuotojams yra taikomos nediskriminuojančiais pagrindais.

92. Rinkos formuotojo statusą įgijęs dalyvis yra paskelbiamas viešai Operatoriaus tinklalapyje ne vėliau kaip per 1 (vieną) darbo dieną po Rinkos formuotojo sutarties pasirašymo dienos.

© GET BALTIC – part of eex group

III skyrius
Atsiskaitymas

Pirmasis skirsnis
Taikomi įkainiai

93. Už Operatoriaus teikiamas paslaugas organizuojant prekybą Biržoje taikomi su Taryba suderinti paslaugų įkainiai:

93.1. Pirminės registracijos įkainis – vienkartinis įkainis, mokamas Asmeniui tapus Dalyviu, kuris viešai skelbiamas Operatoriaus internetiniame tinklapyje;

93.2. Metinis narystės įkainis (mokestis) – atsižvelgiant į Dalyvio pasirinktą Biržos siūlomą paslaugų planą, gali būti taikomas fiksuotas metinis narystės mokestis, kuris mokamas kiekvienais metais už narystę Biržoje. Metinės narystės įkainis mokamas už kalendorinius metus, neatsižvelgiant į tai, kada Dalyvis pasirinko Biržos siūlomą paslaugų planą su fiksuotu metiniu narystės įkainiu (mokesčiu) ar Dalyvio statuso suteikimo momentą. Metinis narystės įkainis (mokestis) viešai skelbiamas Operatoriaus internetiniame tinklapyje;

93.3. Kintamasis prekybos įkainis – eurais už MWh (megavatvalandę) išreikštas įkainis, mokamas sandorį sudariusio Dalyvio už Biržoje įsigytą ir (ar) parduotą produkto kiekį.

94. Jei Dalyviui yra pritaikomos 38 ir 176 punktuose numatytos sankcijos ir dalį laiko Dalyvio statusas yra apribotas ar išvis panaikintas, ar Dalyvis nusprendžia nutraukti Dalyvio sutartį, tokiu atveju Dalyvio sumokėtas metinės narystės įkainis Dalyviui nėra grąžinamas.

95. Operatoriaus teikiamų paslaugų įkainiai ir įkainių planai skelbiami Operatoriaus interneto tinklalapyje. Dalyvis pasirenka jam taikytiną įkainių planą iš skelbiamų įkainių planų.

96. Dalyviai, esant poreikiui, vieną kartą per mėnesį gali keisti įkainių planą. Pasirinktas įkainių planas įsigalioja nuo kito mėnesio pradžios. Pakeitus įkainių planą anksčiau sumokėtas metinės narystės įkainis negrąžinamas. Dalyviui pasirinkus planą su metiniu narystės mokesčiu, ne nuo kalendorinių metų pradžios, metinis narystės mokestis nėra mažinamas jį perskaičiuojant ar skaidant, atsižvelgiant į likusį kalendorinių metų laikotarpį.

97. Įkainių planas ateinančiam laikotarpiui keičiamas ar pasirenkamas Dalyviui pateikus užpildytą prašymo dėl įkainių plano keitimo formą, skelbiamą viešai Operatoriaus interneto tinklalapyje. Minėtas prašymas turi būti pateiktas likus ne mažiau kaip 10 kalendorių dienų iki naujo mėnesio pradžios, išskyrus 99 punkte numatytą atvejį.

98. Jei Operatorius 95 punkte numatytu būdu skelbia tik vieną įkainių planą, jis yra pritaikomas visiems Dalyviams.

99. Dalyviams, nepateikus prašymo dėl įkainių plano keitimo iki 97 punkto nuostatas nurodytos dienos, ateinantiems metams bus taikomas iki tol taikytas įkainių planas.

100. Atsiskaitymo ir kita informacija apie kainas bei įkainius yra nurodoma eurais.

101. Atsiskaitant už Operatoriaus suteiktas paslaugas ir įsigytus Biržoje produktus, Dalyviai atsiskaito eurais, bankiniu pavedimu į Operatoriaus išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje nurodytą banko sąskaitą, arba Operatoriaus tinklalapyje nurodytą banko sąskaitą, ar kitais Reglamente nurodytais būdais.

Antrasis skirsnis
Įsipareigojimų įvykdymo užtikrinimas

102. Dalyvis, norėdamas atlikti pirkimo pavedimus, ne vėliau kaip 1 (vieną) darbo dieną iki prekybos Biržoje pradžios privalo į Operatoriaus nurodytą sąskaitą sumokėti Avansą arba pateikti Užtikrinimo priemonę, kurių vertė turi būti ne mažesnė nei numatomų pavedimų kaina įskaitant PVM ir kintamą prekybos įkainį, išskyrus Reglamento 119 punkto atvejį.

© GET BALTIC – part of eex group

103. Tuo atveju, jei Operatorius Dalyviui už Biržoje parduotas gamtines dujas yra neišmokėjęs piniginės sumos, Dalyviui teikiant pavedimą pirkti, ši piniginė suma ar jos dalis Dalyvio raštišku prašymu gali būti užskaitoma kaip Dalyvio įmokėtas Avansas ar jo dalis. Nepanaudota piniginės sumos dalis yra sumokama pagal Operatoriaus pateiktą ir su Dalyviu suderintą mokėjimų įskaitymo dokumentą Reglamento 130 punkto nustatytais terminais.

104. Dalyvis kaip Užtikrinimo priemonę Operatoriui gali pateikti banko garantiją.

105. Užtikrinimo priemonė turi būti priimtina Operatoriui, pirmo pareikalavimo, besąlygiška, neatšaukiama, suteikianti pirmumo teisę į įsipareigojimo įvykdymą ir galioti iki Dalyvio įsipareigojimų pabaigos, dėl kurių yra teikiama.

106. Dalyvio kaip Užtikrinimo priemonė pateikiama banko garantija privalo būti suteikta banko, kuris pats arba jį kontroliuojantis bankas, bankų grupė, kuriai jis priklauso, turi suteiktą ne žemesnį ilgalaikio skolinimosi užsienio valiuta reitingą nei BBB- pagal „Standards & Poors“ agentūrą, arba kitos ilgalaikio skolinimosi reitingavimo agentūros atitinkamą reitingo atitikmenį. Jei bankui ar jį kontroliuojančiam bankui, bankų grupei, kuriai jis priklauso, yra suteiktas žemesnis nei šiame punkte nustatytas ilgalaikio skolinimosi reitingas, tuomet laikoma, kad bankas ar jį kontroliuojantis bankas, bankų grupė, kuriai jis priklauso, neatitinka šio punkto reikalavimų.

107. Banko garantijos, pateikiamos kaip Užtikrinimo priemonės, minimalus galiojimo terminas – 2 (du) mėnesiai, galiojimo terminą Dalyvis pratęsia likus ne mažiau kaip 3 (trims) savaitėms iki banko garantijos galiojimo termino pabaigos.

108. Siekdamas užtikrinti įsipareigojimų, kylančių iš pavedimo pirkti, įvykdymą, Dalyvis vienu metu gali teikti kelias Užtikrinimo priemones. Visų pateiktų užtikrinimo priemonių vertė sumuojasi.

109. Dalyviui įmokėjus Avansą į Operatoriaus nurodytą sąskaitą ir (ar) pateikus Užtikrinimo priemonę, Operatorius, ne vėliau kaip per 1 (vieną) darbo dieną, suteikia Dalyviui prekybos limitą – galimybę Biržoje teikti pavedimus pirkti Avanso ir (ar) Užtikrinimo priemonės vertės lygyje atskaičius PVM.

110. Dalyviui nepratęsus Užtikrinimo priemonės galiojimo termino, kaip tai numatyta 107 punkte, likus 3 (trims) savaitėms iki Užtikrinimo priemonės galiojimo dienos, Operatorius sumažina Dalyviui suteiktą prekybos limitą tos Užtikrinimo priemonės verte, atskaičius PVM.

111. Tuo atveju, kai Dalyvis įvykdo sandorius, kuriais perkami produktai, kurių pristatymo laikotarpis yra vėlesnis nei 3 (trys) savaitės prieš Dalyvio pateiktos Užtikrinimo priemonės galiojimo terminą ir Dalyvis nepratęsia Užtikrinimo priemonės galiojimo termino iki termino, kuris yra 3 (trimis) savaitėmis ilgesnis nei įsigyjamų produktų vėliausias pristatymo laikotarpis, už tokius Biržoje įsigytus produktus bei su jų įsigijimu susijusias Operatoriaus suteiktas paslaugas, Operatorius Dalyviui išrašo išankstinę sąskaitą, likus 3 (trims) savaitėms iki Užtikrinimo priemonės galiojimo datos. Šią išankstinę sąskaitą dalyvis privalo apmokėti per 9 (devynias) kalendorines dienas po jos gavimo, priešingu atveju Operatorius turi teisę kreiptis į Užtikrinimo priemonę išdavusią organizaciją dėl Dalyvio įsipareigojimų įvykdymo.

112. Dalyviui įvykdžius pirkimo sandorį ar pateikus pavedimą pirkti, jam suteiktas prekybos limitas ir (ar) papildomas prekybos limitas sumažėja įvykdytų pirkimo sandorių ir pateiktų pavedimų pirkti verte.

113. Dalyvio įmokėtas Avansas ar jo dalis yra panaudojamas PVM sąskaitos faktūros pateikimo dieną, o Užtikrinimo priemonės – Dalyviui pradelsus 2 (dvi) darbo dienas atlikti mokėjimą pagal Operatoriaus išrašytą PVM sąskaitą faktūrą už įsigytą produktą.

114. Operatoriui panaudojus Dalyvio pateiktą Užtikrinimo priemonę, Dalyviui suteiktas prekybos limitas sumažinamas panaudota Užtikrinimo priemonės verte, atskaičius PVM.

115. Atlikus atsiskaitymus už įsigytus produktus ir Operatoriaus suteiktas paslaugas, nepanaudotas Avansas ir (ar) Užtikrinimo priemonės ar jų dalis lieka galioti kitiems Dalyvio pavedimams pirkti, o Dalyvio prekybos limitas atstatomas į Dalyvio turimų Užtikrinimo priemonių ir (ar) Avanso lygį, kaip tai numatyta 109 punkte. Esant Dalyvio prašymui, Užtikrinimo priemonės ir (ar) Avansas grąžinamas Dalyviui.

© GET BALTIC – part of eex group

116. Dalyvis EPS gali stebėti savo prekybos limitą ir (ar) papildomą prekybos limitą ir, teikdamas pavedimą pirkti, turi įsitikinti, kad prekybos limitas ir (ar) papildomas prekybos limitas yra pakankamas teikiamam pavedimui realizuoti.

117. EPS automatiškai sustabdo pavedimo pirkti teikimą, jeigu prekybos limito ir (ar) papildomo prekybos limito lygis yra nepakankamas. Tokiu atveju, Dalyvis gali teikti pavedimus pirkti tik įmokėjęs Avansą, pateikęs Užtikrinimo priemonę ir (ar) bankiniu pavedimu apmokėjęs Operatoriui už Biržoje įsigytą produktą pagal išrašytas PVM sąskaitas faktūras. Atlikus šiuos veiksmus, Operatorius padidina prekybos limitą kaip tai numatyta Reglamento 109 punkte.

118. Nutraukus Dalyvio sutartį, Operatorius per 5 darbo dienas grąžina nepanaudotą Avansą ir (ar) Užtikrinimo priemones Dalyviui, jeigu Dalyvis yra visiškai atsiskaitęs su Operatoriumi ir neturi jokių piniginių įsipareigojimų.

119. Operatorius gali suteikti papildomą prekybos limitą, kuriam Užtikrinimo priemonės ar Avanso nereikalaujama. Sprendimas dėl papildomo prekybos limito suteikimo yra priimamas Operatoriaus Valdybos sprendimu, vertinant individualiai kiekvieno Dalyvio rizikingumo lygį, remiantis tokiais kriterijais kaip dalyvio finansinė būklė, įsipareigojimų paslaugų ar prekių tiekėjams vykdymas ir kitos finansinę riziką sąlygojančios aplinkybės.

120. Papildomas prekybos limitas yra sumuojamas prie Dalyviui suteikto prekybos limito, numatyto Reglamento 109 punkte, bei papildomo prekybos limito verte padidina Dalyviui galimybę Biržoje teikti pavedimus pirkti.

121. Reglamento 119 punkto atveju Operatorius gali nustatyti kitą, netrumpesnį nei 2 (dviejų) darbo dienų, PVM sąskaitų faktūrų apmokėjimo terminą negu numatyta Reglamento 129 punkte.

Trečiasis skirsnis
Atsiskaitymo tvarka

122. Dalyvis atsiskaito už Operatoriaus suteiktas paslaugas ir Biržoje įsigytus produktus pagal Operatoriaus pateiktą PVM sąskaitą faktūrą.

123. Operatorius atsiskaito su Dalyviu už Dalyvio Biržoje parduotus produktus pagal Dalyvio pateiktą PVM sąskaitą faktūrą.

124. Jei Dalyvis Operatoriui nenurodo kitaip, už Biržoje įsigytus produktus ir Operatoriaus suteiktas paslaugas yra atsiskaitoma šia seka:

124.1. Užskaitant atitinkamo laikotarpio Operatoriaus mokėtinas sumas Dalyviui;

124.2. Avansu ar jo dalimi;

124.3. Dalyvio atliekamu bankiniu pavedimu.

125. Kiekvieną antradienį Dalyvis pateikia PVM sąskaitą faktūrą Operatoriui už parduotus praėjusios savaitės pristatymo laikotarpių produktus, nurodant parduoto produkto kiekį ir kainą bei taikomus mokesčius. Dalyvis ir Operatorius atskiru rašytiniu susitarimu gali sutarti, kad PVM sąskaitas faktūras už Biržoje parduotus produktus vietoje Dalyvio įformins Operatorius.

126. Kiekvieną antradienį, Operatorius pateikia PVM sąskaitą faktūrą Dalyviui už Dalyvio įsigytus praėjusios savaitės pristatymo laikotarpių produktus, nurodant įsigytą produktų kiekį ir kainą bei taikomus mokesčius, ir už Operatoriaus suteiktas paslaugas pagal kintamąjį prekybos įkainį (už įsigytą ir (ar) parduotą produktų kiekį Biržoje).

127. Jei antradienis yra ne darbo diena, tai PVM sąskaitas faktūras Dalyvis ir Operatorius pateikia artimiausią darbo dieną.

128. Operatorius pateikia Dalyviui PVM sąskaitą faktūrą pagal pirminės registracijos įkainį bei metinės narystės įkainį iškart po Dalyvio statuso suteikimo. Kitiems metams PVM sąskaita faktūra pagal metinės narystės įkainį pateikiama ne vėliau kaip iki tų metų sausio 10 d.

© GET BALTIC – part of eex group

129. Dalyvis Operatoriaus pateiktą PVM sąskaitą faktūrą turi apmokėti per 8 (aštuonias) kalendorines dienas po PVM sąskaitos faktūros išrašymo dienos, išskyrus Reglamento 135 punkte nustatytą atvejį.

130. Operatorius Dalyvio pateiktą PVM sąskaitą faktūrą turi apmokėti per 15 (penkiolika) kalendorinių dienų po PVM sąskaitos faktūros išrašymo dienos, išskyrus Reglamento 135 punkte nustatytą atvejį.

131. Jeigu paskutinė mokėjimo termino diena sutampa su nedarbo ar oficialios šventės diena, tai mokėjimo termino pabaigos diena laikoma po jos einanti artimiausia darbo diena.

132. Jeigu Dalyvis pavėluoja sumokėti arba neatsiskaito su Operatoriumi pagal numatytus terminus, Operatorius skaičiuoja delspinigius, lygius 0,05 % nuo neapmokėtos sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigiai pradedami skaičiuoti kitą dieną po nustatyto apmokėjimo termino ir skaičiuojami iki įsipareigojimų Operatoriui įvykdymo.

133. Jeigu Operatorius pavėluoja sumokėti arba neatsiskaito su Dalyviu pagal numatytus terminus, Dalyvis skaičiuoja delspinigius, lygius 0,05 % nuo neapmokėtos sumos už kiekvieną pradelstą dieną. Delspinigiai pradedami skaičiuoti kitą dieną po nustatyto apmokėjimo termino ir skaičiuojami iki įsipareigojimų Dalyviui įvykdymo.

134. Jeigu praėjusi savaitė susidaro iš dviejų skirtingų mėnesių kalendorinių dienų, išrašomos dvi PVM sąskaitos faktūros:

134.1. pirma – už pirktus ar parduotus produktus, kurių pristatymo laikotarpis yra tos savaitės praėjusio mėnesio kalendorinės dienos, bei atitinkamai už Operatoriaus suteiktas paslaugas. Ši PVM sąskaita faktūra išrašoma paskutinės praėjusio mėnesio dienos data.

134.2. antra – už pirktus ar parduotus produktus, kurių pristatymo laikotarpis yra tos savaitės einamojo mėnesio kalendorinės dienos, bei atitinkamai už Operatoriaus suteiktas paslaugas. Ši PVM sąskaita faktūra išrašoma einamojo mėnesio pirmo antradienio dienos data.

135. Jei PVM sąskaitos faktūros išrašomos pagal Reglamento 134.1 papunkčio nuostatas, mokėjimo terminas yra skaičiuojamas nuo artimiausio po PVM sąskaitos faktūros išrašymo dienos einančio antradienio datos.

136. Dalyviui ir Operatoriui pateikus atitinkamas PVM sąskaitas faktūras, Operatorius Dalyviui tą pačią dieną pateikia mokėjimų įskaitymo dokumentą, kuris nurodo Dalyvio mokėtinų ir gautinų sumų skirtumą. Jei skirtumas teigiamas – jį padengia Dalyvis, sumokėdamas atitinkamą sumą į Operatoriaus nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą, jei skirtumas neigiamas – jį padengia Operatorius, sumokėdamas atitinkamą sumą į Dalyvio nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą.

137. Dalyvis per 3 (tris) darbo dienas nuo mokėjimų įskaitymo dokumento pateikimo informuoja Operatorių, jei turi pastabų ar patikslinimų dėl mokėjimų įskaitymo dokumento duomenų teisingumo. Dalyviui nepateikus pastabų ar patikslinimų per numatytą laiką, mokėjimų įskaitymo dokumentas laikomas tinkamu abejoms šalims.

138. Operatorius PVM sąskaitas faktūras Dalyviams ir Dalyviai PVM sąskaitas faktūras Operatoriui pristato el. paštu.

IV skyrius
Šalių teisės, įsipareigojimai ir atsakomybės

139. Dalyvis ir jo įgaliotas Atstovas privalo laikytis šio Reglamento ir teisės aktų nurodytų Reglamento 6 punkte, reglamentuojančių gamtinių dujų prekybą Biržoje, nesiimti veiksmų, kuriais būtų piktnaudžiaujama ir (ar) manipuliuojama rinka ar ketinama piktnaudžiauti ir (ar) manipuliuoti rinka.

140. Jei Dalyvis įtaria kitą Dalyvį atliekant veiksmus, kurie galimai pažeidžia Reglamentą – turi nedelsiant apie tai pranešti Operatoriui.

141. Dalyviui suteikti Identifikaciniai duomenys yra skirti išimtinai tik Dalyviui ir negali būti perduoti ar kitaip perleisti tretiesiems asmenims. Dalyvis yra atsakingas už Identifikacinių duomenų saugojimą ir prisiima riziką dėl bet kokių nuostolių, kuriuos patyrė dėl netinkamo Identifikacinių duomenų saugojimo, naudojimo.

© GET BALTIC – part of eex group

142. Dalyvis yra visapusiškai atsakingas už visus Dalyvio pateiktus pavedimus, įvykdytus sandorius ir kitus veiksmus Biržoje, atliktus naudojantis jam suteiktais Identifikaciniais duomenimis.

143. Dalyvis per 5 darbo dienas privalo pateikti Operatoriui informaciją, reikalingą pagal Priežiūros taisykles tinkamai vykdyti prekybos gamtinėmis dujomis stebėseną. Operatorius turi teisę paprašyti informacijos, reikalingos Dalyvio finansinei padėčiai įvertinti, jei tai reikalinga Biržos veiklai vykdyti. Visą Dalyvio pateiktą konfidencialią informaciją Operatorius saugo teisės aktų nustatyta tvarka.

144. Operatoriaus ir Dalyvių atsakomybės atsiradimo ir taikymo pagrindai reglamentuojami Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse.

145. Operatorius neatsako už Dalyvio patirtus nuostolius ar žalą, atsiradusią dėl Operatoriaus veiklos ar neveikimo, jei Operatoriaus veikla ar neveikimas buvo sąlygotas:

145.1. Kitų Biržoje veikiančių Dalyvių neteisėto ir (ar) nepagrįsto savo pareigų nevykdymo ar netinkamo vykdymo;

145.2. EPS veikimo sustabdymo ar gedimo, jei šie gedimai įvyko dėl ne nuo Operatoriaus priklausančių priežasčių;

145.3. Netinkamai Dalyvio pateiktų ir (ar) netinkamų Dalyvio kontaktinių duomenų;

145.4. Operatoriaus veiksmų, susijusių su teisės aktuose numatytų pareigų vykdymu, įskaitant, bet neapsiribojant vykdomais rinkos tyrimais, nustatant didelę įtaką rinkoje turinčius Dalyvius, pradėtais ikiteisminiais tyrimais dėl teisės aktų pažeidimų, kompetentingų institucijų teikiamais reikalavimais atskleisti informaciją ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

146. Operatorius pasilieka teisę reikalauti iš Dalyvio atlyginti Operatoriaus patirtus papildomus kaštus, susijusius su Dalyvio prašymais, jo pateiktų pavedimų ar sudarytų sandorių redagavimais, pakeitimais ar pripažinimais negaliojančiais, kai tokius prašymus Dalyvis teikia dažniau nei kartą per savaitę, nesinaudodamas veikiančia EPS, išskyrus atvejus, kai Dalyvio veiksmai nulemti EPS sutrikimų.

147. Biržoje pateikęs pavedimą Dalyvis privalo užtikrinti, kad Prekybos sesijos metu Dalyvio Atstovas, pateikęs pavedimą, bus pasiekiamas ryšio priemonėmis (telefonu ar el. paštu).

148. Dalyvis supranta ir pripažįsta, kad elektroninio pašto naudojimas gali būti rizikingas ir kad Operatorius negali garantuoti elektroniniu paštu siunčiamos informacijos konfidencialumo.

149. Operatorius, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrindamas informacijos konfidencialumą, turi teisę pateikti su Dalyvio prekyba Biržoje susijusią informaciją ir duomenis trečiosioms šalims, jeigu tai reikalinga Biržos veiklai vykdyti (buhalterinei apskaitai vesti, sąskaitoms suformuoti ir pateikti, skolų išieškojimui vykdyti, EPS vystyti ir prižiūrėti ir kita) bei ataskaitoms teikti Operatoriaus veiklą kontroliuojančioms institucijoms.

V skyrius
Prekybos biržoje priežiūra

150. Operatorius vykdo kasdienę prekybos Biržoje stebėseną, atlieka nuolatinį viešai neatkleistos informacijos paskelbimo, naudojimosi viešai neatskleista informacija, naudojimosi turima įtaka rinkoje, manipuliavimo ir kitos Dalyvių elgsenos monitoringą bei vertinimą, kaip tai numato REMIT reglamentas bei Priežiūros taisyklės

151. Dalyvis, gavęs raštišką ir argumentuotą Operatoriaus reikalavimą, privalo pateikti Operatoriui informaciją, būtiną ir reikalingą Operatoriui tinkamai vykdyti prekybos produktais Biržoje stebėseną. Už Operatoriaus reikalavimų nevykdymą Dalyviui gali būti taikomos Reglamento 176 punkte numatytos sankcijos.

152. Operatorius Tarybos nustatyta tvarka teikia jai duomenis apie vykdomos stebėsenos rezultatus.

153. Veiksmai ar neveikimas, kuriais Dalyvis piktnaudžiauja rinka, laikomi pažeidimu Biržoje. Pažeidimą Biržoje užfiksavęs Operatorius informuoja Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą (ACER) ir (arba) nacionalines reguliavimo institucijas, Lietuvoje: Valstybinę energetikos reguliavimo tarybą, Latvijoje: Viešųjų paslaugų komisiją (angl. *Public Utilities Commission (PUC)*), Estijoje: Estijos konkurencijos tarnybą – Energetikos reguliavimo departamentą (angl. *Estonian Competition Authority*),

© GET BALTIC – part of eex group

Suomijoje: Energetikos tarybą (angl. *Energy Authority (EA)*) apie padarytus ir (ar) numatomus piktnaudžiavimo atvejus ir imasi veiksmų, kaip tai numatyta REMIT reglamente, jį papildančiuose dokumentuose.

VI skyrius
Komunikacija ir informacijos skelbimas

154. Operatoriaus ir Dalyvio komunikacija yra vykdoma ryšio priemonėmis (EPS, el. paštu, paštu) pateiktais kontaktiniais duomenimis.

155. Operatorius ir Dalyvis kontaktinius duomenis pateikia Dalyvio sutartyje, o esant kontaktinių duomenų pasikeitimams – apie pasikeitimus, ne vėliau kaip per 2 (dvi) darbo dienas, informuoja kitą Dalyvio sutarties šalį raštu.

156. Informacija yra teikiama lietuvių ir (ar) anglų kalbomis

157. Pranešimai ir kita svarbi informacija laikoma pristatyta išsiuntimo dieną, jeigu buvo išsiųsta laikantis Reglamento 154 punkto nuostatos.

158. Dalyvis, kaip tai nustatyta REMIT reglamente ir Priežiūros taisyklėse, privalo Operatoriaus tinklalapyje, specializuotoje viešai neatskleistos informacijos platformoje (toliau – UMM platforma) ar kitais REMIT nustatytais būdais skelbti viešai neatskleistą informaciją, siunčiant skubų pranešimą rinkai (angl. *Urgent Market Messages*) (toliau – UMM pranešimai). Gamtinių dujų rinkos dalyviai ir Dalyviai pageidaujantys siųsti UMM pranešimus UMM platformoje turi pasirašyti viešai neatskleistos informacijos teikimo sutartį su Operatoriumi, kurios pagrindu bus suteikta prieiga prie UMM platformos. UMM platformoje skelbiama informacija yra vieša.

159. Dalyvio sutartyje numatytais kontaktiniais duomenimis Operatorius gali Dalyviui pateikti informaciją ir duomenis apie prekybą Biržoje bei kitą su gamtinių dujų rinka susijusią informaciją.

160. Operatorius, realiu laiku, Prekybos sesijos metu EPS teikia informaciją apie prekybos sesijos rezultatus: sudarytus sandorius ir pateiktus pavedimus, neidentifikuodamas Dalyvių, bei konkretaus Dalyvio paskyroje pateikia informaciją apie jo sudarytus sandorius bei pateiktus pavedimus.

161. Pasibaigus pristatymo laikotarpiui, ne vėliau kaip iki 8 val., Operatorius savo interneto tinklalapyje paskelbia praėjusio pristatymo laikotarpio dieninių sandorių rinkos prekybos rezultatus bei suprekiautų konkretaus pristatymo laikotarpio produktų kiekį ir vidutinę svertinę kainą.

162. Pasibaigus prekybai mėnesinių sandorių rinkoje, ne vėliau kaip iki 17 val., Operatorius savo interneto tinklalapyje paskelbia praėjusios prekybos sesijos mėnesinių sandorių rinkos prekybos rezultatus bei suprekiautų konkretaus pristatymo laikotarpio produktų kiekį ir vidutinę svertinę kainą.

163. Dalyvis sutinka, kad Operatorius, užtikrindamas Dalyvio anonimiškumą, naudotų Biržos prekybos duomenis ir viešai juos publikuotų. Operatorius vadovaudamasis Europos Parlamento ir Tarybos 2016 m. balandžio 27 d. reglamentu (ES) Nr. 2016/679, dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), turi teisę reikalauti iš Dalyvio pateikti reikalingus sutikimus dėl asmens duomenų naudojimo gaunant pranešimus iš Operatoriaus ir Dalyviui teikiant kitą su Biržos veikla susijusią informaciją, o Dalyvis pareigą juos pateikti. Dalyviui nepateikus sutikimų reikalingų tinkamai vykdyti Biržos veiklai, Dalyvio statusas gali būti apribotas.

164. Visi Operatoriaus ir Dalyvio tarpusavio komunikacijos duomenys, informacija ar pokalbiai, pateikti naudojantis EPS ar kitomis ryšio priemonėmis, Operatoriaus gali būti įrašomi ir saugomi laikantis galiojančių teisės aktų. Esant būtinybei, šie įrašai gali būti panaudojami Biržos administravimo tikslais.

165. Operatorius įsipareigoja Dalyvio pateiktus duomenis ir jo veikimą Biržoje laikyti konfidencialia informacija bei imtis visų priemonių, kad ji nebūtų atskleista kitoms šalims, išskyrus Reglamente ir teisės aktuose numatytus atvejus

© GET BALTIC – part of eex group

VII skyrius
Kitos sąlygos

Pirmasis skirsnis
Nenugalimos jėgos aplinkybės *(force majeure)*

166. Operatorius ir (ar) Dalyvis nėra atsakingi dėl įsipareigojimo nevykdymo atsiradus nenugalimos jėgos aplinkybėms, apie kurių buvimą ar atsiradimą nežinojo ir (ar) negalėjo žinoti, kurių negalėjo kontroliuoti, kurių atsiradimui ir (ar) jų sukeltoms pasekmėms nebuvo galima užkirsti kelio.

167. Dėl nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimo įsipareigojimų vykdymas atidedamas iki Operatoriaus bei Dalyvio sutarto laiko arba iki laikotarpio, kuris reikalingas įvykio padariniams pašalinti.

168. Operatorius ir Dalyvis įsipareigoja ne vėliau kaip per 1 (vieną) darbo dieną informuoti vienas kitą apie nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradimą ir dėl to negalėjimą vykdyti prisiimtų įsipareigojimų.

169. Atsiradus nenugalimos jėgos aplinkybėms, Dalyvis privalo Operatoriui pateikti nenugalimos jėgos aplinkybių įtakos vertinimą ir pagrįstą informaciją dėl nenugalimos jėgos aplinkybių atsiradusio įvykio padarinių dydžio bei likvidavimo trukmės.

170. Operatorius ir Dalyvis įsipareigoja dėti visas pastangas siekiant išvengti nenugalimos jėgos aplinkybių sąlygotų padarinių, o šiems atsiradus – juos likviduoti.

171. Nenugalimos jėgos aplinkybėms trunkant ilgiau nei 90 kalendorinių dienų, Operatorius ir Dalyvis, įgyja teisę nutraukti Dalyvio sutartį.

Antrasis skirsnis
Baigiamosios nuostatos

172. Reglamentas gali būti keičiamas tik suderinus su Taryba. Prekybos įkainiai negali būti didesni nei suderinti su Taryba.

173. Apie Reglamento ir (ar) kitų dokumentų pakeitimus Operatorius skelbia viešai Operatoriaus interneto tinklalapyje iš karto, po atitinkamo sprendimo priėmimo.

174. Dalyvis nesutinkantis su Reglamento pakeitimais, turi teisę nutraukti Dalyvio sutartį, apie tai raštu informuodamas Operatorių iki pakeitimų įsigaliojimo dienos.

175. Reglamento ir Reglamento pakeitimų įsigaliojimo terminas yra 3 (trys) darbo dienos nuo Tarybos priimto sprendimo suderinti Reglamentą ar Reglamento pakeitimus ir Reglamento ar Reglamento pakeitimų paskelbimo Operatoriaus interneto tinklalapyje dienos.

176. Už Reglamento, Dalyvio sutarties, ir (ar) teisės aktų, reglamentuojančių prekybą gamtinėmis dujomis Biržoje, nuostatų pažeidimus, Operatorius Dalyviui gali taikyti šias sankcijas:

176.1. įspėjimą dėl Dalyvio galimybės teikti pavedimus sustabdymo ar Dalyvio statuso panaikinimo;

176.2. apriboti Dalyvio galimybę teikti pavedimus Biržoje;

176.3. panaikinti Dalyvio statusą, nutraukiant Dalyvio sutartį.

177. Sustabdžius Dalyvio galimybę teikti pavedimus ar panaikinus Dalyvio statusą, visi Dalyvio teikti ir dar neįvykdyti pavedimai Biržoje yra atšaukiami.

178. Dalyvis, kuriam pagal Reglamento 38 punktą apribotas Dalyvio statusas ir (arba) pritaikytos Reglamento 176 punkte numatytos sankcijos, išskyrus 176.3 papunktį, per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų privalo pateikti Operatoriui paaiškinimą ir visus reikiamus dokumentus dėl nustatytų pažeidimų. Operatorius ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo pateiktų dokumentų gavimo priima motyvuotą sprendimą dėl Dalyviui pritaikytų sankcijų panaikinimo. Jei priimamas sprendimas atšaukti pritaikytas sankcijas, Dalyvio apribotos teisės atnaujinamos ne vėliau kaip per 5 (penkias) darbo dienas nuo sprendimo priėmimo. Jei Dalyvis

© GET BALTIC – part of eex group

per nustatytą laiką nepateikia pagrįsto, motyvuoto ir Operatorių tenkinančio paaiškinimo, – pritaikytos sankcijos lieka galioti arba Operatoriaus sprendimu pritaikomos griežtesnės sankcijos.

179. Dalyvis ir Operatorius turi teisę nutraukti Dalyvio sutartį, prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų raštu apie tai informavęs kitą sutarties šalį. Išskyrus Reglamento 174 punkte numatytą atvejį, kur Dalyvio sutartis nutraukiama tolesnę darbo dieną nuo dienos, kurią buvo gautas prašymas.

VIII skyrius
Ginčų sprendimas ir taikytina teisė

180. Visiems tarp Operatoriaus, Asmenų ir (ar) Dalyvių susiklosčiusiems santykiams taikomas šis Reglamentas ir Lietuvos Respublikos teisė.

181. Bet kokie ginčai, kylantys tarp Operatoriaus, Asmenų ir Dalyvių, yra sprendžiami derybų būdu. Nepavykus ginčo išspręsti taikiai derybų būdu – ginčas teismine tvarka yra teismingas Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos teismams Vilniuje.

© GET BALTIC – part of eex group